การประเมินผลการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยของโครงการ ท.ม.ก.
: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา

An Evaluation on General Election Campaign of The T.I.P. Project :
A Case Study of Election Area C Nakornratchasima Province

วิทยานิพนธ์

โดย

น.ส. กนกวรรณ ศรีวิไลลักษณ์

เสนอต่อคณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร

พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

พ.ศ.2537

วิทยานิพนธ์ : การประเมินผลการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยของโครงการ ท.ม.ก.
: ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา

An Evaluation on General Election Campaign of The T.I.P. Project : A Case Study of Election Area C Nakornratchasima Province

โดย : น.ส.กนกวรรณ ศรีวิไลลักษณ์

Miss Kanokwan Srivilailuck

นักศึกษาคณะพัฒนาสังคมรุ่นที่ 7 รหัส 520321003

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้มีพิจารณาแล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม) ได้

ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ลงนาม_____ประธาน

(อ.วิชัย รูปขำดี)

วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2536

ลงนาม_____ที่ปรึกษา

(ผศ.กรวีร์ ศรีกิจการ)

วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2536

ลงนาม_____ที่ปรึกษา

(อ.เฉลิม เกิดโมลี)

วันที่ 14 ธันวาคม พ.ศ. 2536

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ลงนาม_____ประธาน

(อ.วิชัย รูปขำดี)

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537

ลงนาม_____กรรมการ

(ผศ.กรวีร์ ศรีกิจการ)

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537

ลงนาม_____กรรมการ

(อ.เฉลิม เกิดโมลี)

วันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537

คณะพัฒนาสังคมอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรพัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

ลงนาม_____คณบดี

(นายวิชัย รูปขำดี)

วันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2537

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ : การประเมินผลการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยของโครงการ ท.ม.ก. : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา

โดย : นางสาวกนกวรรณ ศรีวิไลลักษณ์

ชื่อปริญญา : พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)

วิชาเอก : การวิเคราะห์ทางสังคม

ปีการศึกษา : 2536

การวิจัยเรื่อง การประเมินผลการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยของโครงการ ท.ม.ก. นี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณา (Descriptive Research)ที่ศึกษาจากเอกสารทางวิชาการ และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยการวิจัยเชิงปริมาณจากการวิจัยปฏิบัติการกลุ่มตัวอย่างเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา ช่วงก่อนการเลือกตั้งทั่วไปครั้งที่ 2 วันที่ 13 กันยายน 2535 มาประกอบการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้ คือ

1. เพื่อศึกษานโยบายและการนำนโยบายด้านการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งของโครงการ ท.ม.ก.ไปปฏิบัติ

2. เพื่อศึกษาการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยโดยผ่านสื่อมวลชนของโครงการท.ม.ก.

3. เพื่อประเมินผลการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งของโครงการท.ม.ก.โดยผ่านสื่อมวลชน

แนวคิดในการศึกษา ได้แก่ แนวคิดการประเมินผลโครงการ แนวคิดการนำนโยบายไปปฏิบัติ แนวคิดสื่อมวลชนและการรณรงค์เผยแพร่ แนวคิดการวิเคราะห์กระบวนการทางนโยบายโดยตัวแบบการจัดการ และแนวคิดการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการวิจัยพบว่า

นโยบายการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยของโครงการ ท.ม.ก. มีเป้าหมายหลัก คือ ให้การเลือกตั้งควรบริสุทธิยุติธรรมเป็นที่ยอมรับของประชาชน เป้าหมายรอง คือให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น และกล้าแสดงออกเพื่อความยุติธรรมของการเลือกตั้ง

ผลการศึกษาในพื้นที่เขตเลือกตั้งค.พบว่า

1. ผลการดำเนินงานของทีมวิจัยปฏิบัติการสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์และสถาบันเทคโนโลยีสังคม ประสบผลในระดับที่หนึ่งคือ เป้ารับรู้ แต่เป้าพฤติกรรมพฤติกรรมไม่บรรลุเป้า เนื่องจากประชาชนไม่กล้ามาแจ้งหรือมาแจ้งแต่ไม่กล้ายืนยัน

2. ผลการดำเนินการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยและการเลือกตั้งของ โครงการท.ม.ก.ต่อด้านการซื้อขายเสียง ใน 2 ด้าน ได้แก่

2.1. ด้านการรับรู้ กลุ่มตัวอย่างได้รับรู้และเคยได้ยินเกี่ยวกับโครงการท.ม.ก.ผ่านสื่อบุคคลและสื่อมวลชน และไม่รู้รายละเอียดของโครงการ แต่เห็นว่าโครงการมีประโยชน์และมีโอกาสเป็นไปได้

2.2. ด้านพฤติกรรมการแจ้งจับ เนื่องจากผลด้านการรับรู้แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างไม่รู้รายละเอียดของโครงการ ทำให้ไม่มีพฤติกรรมการแจ้งจับหรือมีน้อย ซึ่งอาจเกิดจากความบกพร่องของสื่อที่ถ่ายทอดข้อมูล

อย่างไรก็ตาม ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่าง ประสบผลเนื่องจากกลุ่มตัวอย่างไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งทั้งในอดีตและปัจจุบัน รวมทั้งมีการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง

ข้อเสนอแนะ

1. ควรปรับปรุงหรือแก้ไขกระบวนการสื่อหรือขั้นตอนการรณรงค์ให้ชัดเจนโดยเฉพาะบุคลากรหรือสื่อบุคคลผู้มีบทบาทในการถ่ายทอดสื่อได้มากที่สุด ควรจะเป็นผู้ที่เข้าใจสื่อที่ได้รับมามากที่สุดและสามารถถ่ายทอดสื่อได้ผลดีมากที่สุด

2. กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาไม่ควรเจาะจงเฉพาะหัวหน้าครัวเรือนอย่างเดียวทำให้ข้อมูลผู้ไปใช้สิทธิคลาดเคลื่อนจากการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งจริงมาก ควรศึกษารวมถึงสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างด้วย

3. สาเหตุหนึ่งที่ทำให้การถ่ายทอดและการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยครั้งนี้ไม่ประสบผลถึงขั้นเป้าพฤติกรรมนั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างเกิดความสับสนและไม่มั่นใจในการทำงานของทีมวิจัยอาจเกิดจากความผิดพลาดบางอย่างในกระบวนการและขั้นตอนการเปิดเผยข้อมูลของทีมวิจัย ดังนั้น ควรมีการชี้แจงหรือให้ข้อมูลในด้านการทำงานนี้ให้ชัดเจนมากขึ้น

ABSTRACT

THESIS : An Evaluation on General Election Campaign of The T.I.P. Project : A Case Study of Election Area C Nakornratchasima Province

BY : Miss Kanokwan Sriwilailuck

DEGREE : Master of Arts in Social Development
M.A. (Social Development)

MAJOR : Social Diagnosis

ACADAMIC YEAR : 1993

The study tilted "An Evaluation on General Election Campaign of The T.I.P. Project : A Case Study of The General Election Area C Nakornratchasima Province" is a descriptive research which was studied from the relating documents and an action research in the Election Area C before the General Election on September 13, 1992 to support the studies, with the following objectives:

1. To study the policy and its implementation on promoting the Democracy and the General Election of the T.I.P. Project;

2. To study the promotion campaign of T.I.P. Project in mass media; and

3. To evaluate the outcomes of Democracy and the General Election promotion campaign of T.I.P. project through mass media.

The concepts used in this study are the concepts of policy evaluation, policy implementation, mass media function, policy process on the management model and the political participation.

The results of the study on the General Election Campaign on T. I.P. Project indicated that the General Election Campaign has two major goals: first, a clean and acceptable election by the general

public and second, the knowledge, understanding and active participation by the general public toward the election under democracy system.

The result of the study which was conduct using 1992 election result which covered Election Area C of Nakornratchasima province can be summerized as follow:

1. The National Institutional of Development Administration and the Social Technology Institution have succeed in gaining public acceptance for its campaign to promote understanding of the democracy election system. However the campaign failed to encourage voters to report on any illegal election practices by both the election candidates and their supporters since the majority of the voters feared that the act of reporting would bring negative consequences to them.

2. The resecher has choosen to focus on two aspects of the result of the T.I.P's campaign to promote democratic election and eliminate vote buying practice.

2.1 Perception activities: The T.I.P project has succeed in electively use the mass media as a tool in their campaign. This is indicated by the number of voters who said they have heard about the T.I.P project.

2.2 Change in voter behavior: The T.I.P project has failed to create sufficient understanding among the voters. This is reflected by the large number of voters (as surveyed in the study) who said they did not understand the content andintention of the T.I.P campaign. This lack of understanding was the major factor that made voters reluction to report on illegal vote-buying practice in this election area.

The study found that the voter lack of understanding could stemmed from the following reason:

- The lack of understanding in the content of the T.I.P campaign by the general mass media such as newspaper and radio.

- The lack of understanding in the T.I.P human volunteer that went out to conduct the campaign in villages.

Suggestion:

1. The organizations conducting similar campaign should improved communication process with the mass media to help them understand the informations they want to convey. This is also especially true in the case of human voluteers which by the nature of one-to-one communciation can projected more infleunce to the voters.

2. The study team have gathered data through interviews with the head of the voter family whichincreasethe inaccuracy of the data surveyed, especially in the number of voter who went out to vote. Therefore, the study team should focus on all members of the voter familyto gain more accurate information.

3. Since the large number of political activities groups conducttheirown political campaign simultaneously before election time. The study team should clearly explained their roles to avoid more confusion among voters from the high number of political groups and their campaign in the area.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้ เป็นงานวิจัยที่ผู้วิจัยได้รับแรงสนับสนุนจากหลายฝ่ายที่ให้ทั้งแนวคิดและกำลังใจเพื่อสร้างความมุ่งมั่นให้งานชิ้นนี้สามารถออกมาได้ด้วยความสำเร็จ แม้ระยะเวลาที่ทำการศึกษา การรวบรวมข้อมูล การเขียนและการแก้ไข ที่ใช้กับงานวิจัยฉบับนี้ค่อนข้างจะยาวนานแต่ผู้วิจัยก็ยังมีความภาคภูมิใจในจุดนี้ ที่ทุ่มเวลาที่ให้นอกเหนือจากงานประจำทั้งเขียนและนิมน์ด้วยตัวเองจนกระทั่งงานสำเร็จ

ขอกราบขอบคุณ อาจารย์วิชัย รูปขำดี ที่เป็นผู้ชี้แนะและจุดฉนวนให้เกิดงานวิจัยฉบับนี้ รวมทั้งการให้คำแนะนำต่างๆที่มีประโยชน์ต่อการวิจัยทั้งหมด ขอขอบคุณ ผศ.ภรวีร์ ศรีกิจการ และ อาจารย์เฉลิม เกิดโมลี ที่อินดีเป็นผู้แนะนำและร่วมเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณงานวิจัยของคุณ มัลวาฬี สุวรรณเรือง ที่นับว่าเป็นองค์ประกอบร่วมที่สำคัญมากของการวิจัยฉบับนี้ และขอขอบคุณครอบครัวและผู้ที่ให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย เพื่อทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาเช่นนี้

และขอขอบคุณ คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และอาจารย์ในคณะทุกท่านที่ให้โอกาส ความรู้และแนวทางในการศึกษาระดับปริญญามหาบัณฑิตแก่ผู้วิจัย ตลอดจนให้ผู้วิจัยได้เรียนรู้ ทั้งจากประสบการณ์ด้านการศึกษา และการดำเนินชีวิตในสังคมที่มีความหลากหลาย ช่วยเปิดโลกทรรศน์ในด้านการดำเนินชีวิตในสังคมที่เป็นจริงให้กับผู้วิจัย ซึ่งสิ่งที่ได้ทั้งหมดผู้วิจัยเชื่อว่า ทำให้ผู้วิจัยมีโอกาสมายืนอยู่ ณ จุดหนึ่ง ที่เป็นเสมือนบันไดในระดับที่สูงขึ้นขั้นต่อไปในชีวิต

กนกวรรณ ศรีวิไลลักษณ์

มกราคม 2537

คำนำ

การวิจัยเรื่อง ประเมินผลของการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยของโครงการ ท.ม.ก. กรณีเขตเลือกตั้ง ค. จังหวัดนครราชสีมา เป็นการศึกษาด้านนโยบายการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง นโยบายการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยของโครงการ ท.ม.ก. และการรณรงค์เผยแพร่ประชาธิปไตยของโครงการ ท.ม.ก. ในพื้นที่เขตการเลือกตั้ง ค. เพื่อทำการประเมินผลตั้งแต่ระดับนโยบาย การแบ่งงาน การดำเนินงาน จนกระทั่งถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ที่ได้รับความรู้ และข้อมูลข่าวสารจากการเผยแพร่ข้อมูลดังกล่าว

ผู้วิจัย ตั้งประเด็นการศึกษาและเน้นการประเมินผลถึง ขั้นตอนการรณรงค์ ไปสู่ ประชาชน โดยในส่วนของประชาชนเป็นลักษณะของการศึกษาด้านข้อมูลพื้นฐานของประชาชน การรับรู้นโยบายการรณรงค์เผยแพร่ และการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพื่อเป็นการศึกษามูลอันเป็นพื้นฐานโดยทั่วไป ที่ผู้รับผิดชอบ รวมไปถึงผู้วางนโยบายต่างๆ ควรนำไปพิจารณาเพื่อแก้ไขข้อบกพร่องในแผนงาน และการดำเนินงาน ในครั้งต่อไป

ผู้วิจัย เชื่อว่า แนวความคิด ทฤษฎี การรวบรวมเอกสารต่างๆ และข้อมูลด้านการประเมินผลข้างต้น ที่รวบรวมมานี้ คงจะมีประโยชน์ไม่มากก็น้อยต่อการวิจัยในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้อย่างมาก และหากงานวิจัยฉบับนี้ มีข้อมูลที่ผิดพลาดหรือไม่สมบูรณ์อย่างไร ใคร่ขอกราบอภัยไว้ ณ ที่นี้ ด้วย

กนกวรรณ ศรีวิไลลักษณ์

มกราคม 2537